

Handläggare
Åse Olsson Eimir
08-508 33 668

Till
Utbildningsnämnden
2021-02-18

Ny högstadieskola, Mariehäll 1:10

Förslag till utredningsbeslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till utredningsbeslut avseende ny högstadieskola i Mariehäll.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att av SISAB beställa utredning inom detaljplaneprocess och underlag till inriktningsbeslut, till en kostnad om totalt cirka 5,1 mnkr.
3. Utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till inriktningsbeslut.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Lee Orberson
Grundskoledirektör

Sammanfattning

I samband med etableringen av nya stadsdelen Mariehäll och Annedal saknade utbildningsförvaltningen elevplatser motsvarande de nya 5100 bostäder som byggs under år 2004–2029. Områdets första skola var underdimensionerad när den öppnades år 2014. Det är mycket angeläget att skyndsamt påbörja utbyggnaden av en högstadieskola i området, eftersom eleverna redan är inskrivna i låg- och mellanstadiet. Konsekvenserna blir omfattade om inte högstadieplatserna säkerställs till år 2025.

Inom ramen för Samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS) har lediga tomter sökts för att säkerställa resterande elevplatser. Den tilltänkta tomten Mariehäll 1:10 ägs av staden. Tomten är väldigt begränsad på grund av sin topografi och yta, vilket gör den mer lämplig för en högstadieskola än en låg- och mellanstadieskola.

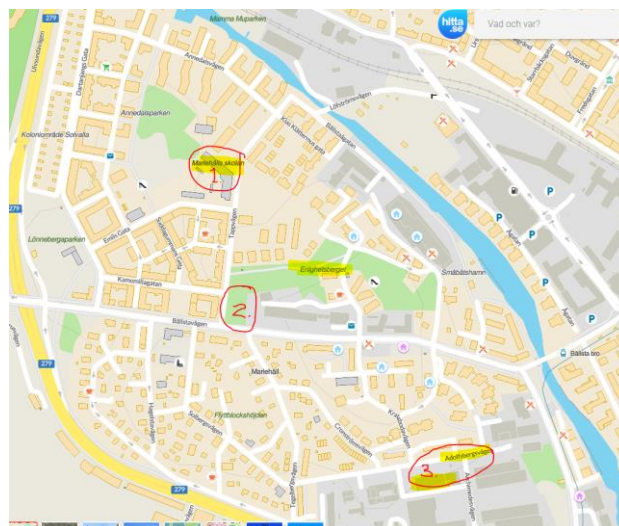
Kostnaden för projektet bedöms bli hög på grund av omfattande behov av sprängning.

Bakgrund

Inom programområdet Mariehäll planeras totalt 5100 nya bostäder. De första bostäderna etablerades år 2004 och den första skolan, Mariehällsskolan, stod klar år 2014 med årskurs F-6 med 3 paralleller. Denna skola fylldes snabbt och år 2018 öppnades Adolfsbergsskolan i tillfälliga inhyrda lokaler. Skolan öppnas upp i etapper med en ny årskull för varje hösttermin, med en planerad organisation om 3 parallell i årskurs F-6.

Inom ramen för SAMS har det under längre tid arbetats för att hitta en lösning för att säkerställa permanenta lokaler för både Adolfsbergsskolan och motsvarande högstadieplatser. Eftersom Mariehällsskolans tomt, och sannolikt även Adolfsbergsskolans tilltänka tomt, är begränsade saknas det möjlighet till utbyggnad av motsvarande högstadieplatser. Därför har det under flera år parallellt pågått dialoger med privata tomtägare. Stadens kuperade hörntomt i Mariehäll 1:10 (alias kv. Enigheten) har varit med i tidigare diskussioner, men inga hållbara lösningar har presenterats.

Stadens tomt är begränsad men möjligheten att *endast* säkerställa högstadieplatser är genomförbar enligt volymsskiss från 2019-11-06.

Källa: Befintliga och planerade skolor i Mariehällsområdet

1 = Mariehällsskolan årskurs F-6 (3p) - befintlig skola

2 = kv. Enigheten årskurs 7–9 (6p) – planerad skola

3 = Adolfsbergsskolan årskurs F-6 (3p) – skola i tillfälliga lokaler

Det är mycket angeläget att skyndsamt påbörja utbyggnaden av en högstadieskola i området, eftersom eleverna redan är inskrivna i

låg- och mellanstadiet. Konsekvenserna blir omfattade om inte högstadieplatserna säkerställs till år 2025. Befintliga högstadieskolor i Bromma har underkapacitet och skolorna i Spånga bedöms behövas för lokalt intag. Förvaltningen har sökt alternativa lösningar i Mariehällsområdet utan att finna någon.

Behovsanalys

Fram till idag har lediga ströplatser funnits för blivande högstadieelever (cirka 85 elever), ifrån Mariehällsområdet, på bland annat Sundbyskolan i Spånga och andra fristående aktörer i bland annat Sundbyberg. Men för varje år som går ökar behovet av ny högstadieskola drastiskt eftersom årskullarna är stora underifrån. Redan om fem år (år 2025) är antalet folkbokförda 13-åringar dubbelt så många (cirka 156) som idag.

Samtidigt minskar möjligheten att få plats på både Sundbyskolan och i Sundbyberg eftersom dessa skolor fylls på med elever ifrån sina respektive nyetablerade områden såsom till exempel Bromsten. Om inte högstadieplatserna finns på plats år 2025 kan läget bli akut och elever från Mariehäll riskerar tränga undan lokalt intag till Sundbyskolan.

En konsekvens av bristen på högstadieplatser ser vi redan idag på Mariehällsskolan. Där skapas ett önskat elevtapp i årskurs fyra på grund av att vårdnadshavare vill säkra en högstadieplats åt sina barn på andra skolor. Om utbildningsförvaltningen i framtiden kan erbjuda skolplatser för elevernas hela grundskoletid, i närområdet, finns möjligheter för balans och ro, vilket gynnar verksamheten och eleverna.

I nedanstående tabell visas andra planerade utbyggnadsområden i nordvästra Bromma. Dessa områden ligger längre fram i tiden och respektive skolas byggstart påverkas av respektive bostadsområdens etableringstakt och omfattning. Dessa skolor kan därför inte ersätta dagens befintliga och eftersläpande högstadiebehov i Mariehäll.

Tabell över samtliga nyetableringsområden inom nordöstra Bromma.

Områden	Etablering (år)	Antal bostäder	Behov (utifrån nyckeltal 0,3)	Skolor	Årskurs	Byggtid	Antal elevplatser
Mariehäll 1	2004–2018	3300	990	Mariehäll	F-6	2014	630
Mariehäll 2	2019–2029	1800	540	Adolfsberg *) (tillfällig)	F-6	2018	630
				Kv. Enigheten	7–9	2025	540
Solvalla	2030–2035	1900	570	Solvalla *)	F-9	2030–2035	900
Bällsta hamn	2030–2035	1100	330	x	x	x	x
Riksby/centrala Bromma	2030–2040	4800	1440	Riksby 1	F-9	2030–	900
				Riksby 2	?	2040	630
TOTALT		12 900	3 900				4 200

*) ej stadens mark

Ärendet

Projektet är under tidspress på grund av den utdragna processen att hitta lämpliga lokaler eller tomtmark. För att vinna tid behöver SISAB jobba parallellt med utredning och detaljplanprocess.

Ekonomi

Projektets ekonomi har kostnadsprognoser enligt nedan avseende utredning och detaljplan:

Del av SBK planprocess	800 000 kr
SBK utredningar	700 000 kr
SISAB utredningar	500 000 kr
Utbruten detaljplan	3 000 000 kr
Administrativt påslag 1,8%	90 000 kr

Totala kostnaden för utredning och detaljplan för Mariehäll 1:10 beräknas till cirka 5,1 mnkr.

Projektets ekonomi i övrigt (såsom projektkostnad och hyra) kommer att beräknas under utredningsskedet och redovisas till nämnden i samband med förslag till inriktningsbeslut. Preliminär projektkostnad för en nybyggnation, inklusive idrottssal, är cirka 300 mnkr. Det innebär att projektet kommer att överstiga befintliga nyckeltal om 427 tkr/elev med cirka 30 procent på grund av tomtens förutsättning som kräver stor andel sprängning.

Tidplan

Detaljplaneprocessen beräknas fortgå parallellt med utredningsskedet under år 2021. SISAB:s målsättning är att överlämna en utredningshandling med kostnadsuppskattning till utbildningsförvaltningen under fjärde kvartalet 2021.

Färdigställande av skolan beräknas till hösten år 2025.

Risker

Risker som SISAB identifierar i samband med en forcerad tidsplan är bland annat geotekniska utredningar, sprängningar samt risk för utbruten detaljplan om överklagan för andra delar i detaljplanen riskerar försena projektet.

Förvaltningen bedömer även att parallella utredningar kan vara en riskfaktor gällande utredningskostnader.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen samt med SISAB och stadsbyggnadskontoret.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 9 februari 2021. Ärendet kommer även att behandlas av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 10 februari 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

En av de viktigaste aspekterna av detta ärende är att säkerställa att Mariehäll har permanenta högstadieplatser. Artikel 28 i barnkonventionen stärker detta genom att betona att barn har rätt till utbildning som är kostnadsfri och tillgänglig.

En av ärendets stora utmaningar som även varit en bidragande faktor till utredningens höga kostnad är placeringen av den nya byggnaden. Utbildningsförvaltningen har i dialog med staden försökt att bevaka friytan för eleverna och även föreslagit en placering av ny byggnad som säkerställer så stor friyta som möjligt. Artikel 31 stärker detta då alla barn har rätt till lek, vila och fritid.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till utredningsbeslut avseende nybyggnation av en högstadieskola i Mariehäll. Vidare föreslås att utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att via SISAB

fortsätta utredning inom detaljplaneprocess och underlag till inriktningsbeslut, till en kostnad om cirka 5,1 mnkr samt att utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till inriktningsbeslut. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av offertens svarstid.

Bilaga

Utredningsoffert för detaljplan Enigheten 2020-12-21